

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Brevis Institvtio De Salvtari Poenitentia Peccatoris

Viexmont, Claude de

Coloniae Agr., 1725

VD18 1361598X

Cap. VIII. De gaudiis Paradisi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-50113](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-50113)

Vides, frater charissime, quòd quàm diu es in hac vita, pius pater non vult te securum esse de venia, non vult te scire, quantum proficias, ne inde superbiens in bono opere torpescas. Donec de hoc sæculo fueris egressus, semper suspectus esse debes & trepidus, vt ad cæli gaudia securus transmigras, & per securitatis gaudium illic sine fine exultes.

DE GAUDIIS PARADISI.

CAP. VIII.

Sed quia spes (quæ est desperationi contraria) est certa expectatio futuræ beatitudinis, proueniens ex Dei gratia & meritis nostris: & hac virtute cares, frater charissime, sine qua non potes saluus esse: ideo superest, vt aliquam salutis spem tibi faciam, & ad illa cæli gaudia animum tuum erigam: vt si ad Deum non conuerteris pœnæ formidine, saltem id facias tanti præmii expectatione.

Spes quid.

Deus bonus & superbbonus, sola sua bonitate, non necessitate, beatitudinis suæ, qua æternaliter in se beatus est, alios voluit esse participes: quam vidit & aliis posse communicari, & in nullo posse diminui. Creauit igitur in mundi primordio cælum illud decimum, immobile & claritatis perfectæ: dictum empyreum ab igneæ lucis fulgore & splendore, non ab ignis ardore aut calore. Quod eodem temporis momento vt est creatum, nouem angelorum ordinibus est repletum: non repletionis occupationis, sed repletionis numeri sufficienti

Paradisi creatio.

Empyreum cælum.

Angelis cælum repletum.

cienti

Pulchritudo
paradisi

Lux para-
disi.

Amplitudo
Paradisi.
Baruch 3.

Malâ ibi
nulla.

cienti & apto numero incolitur ab habitatoribus. Et sicut domus pulchritudo facit ad habitatorum solatium, ita etiam gloria & diuitiæ paradisi faciunt ad beatorum gaudium. Si terrarum & firmamenti tantus est ornatus, necesse est, vt paradisi decor sit multò maximus: quoniam Deus eum creauit pro amicis suis, maiorem ei pulchritudinem indidit, quàm rebus cæteris. Iugis ibi est lux & splendor, non ista, quæ hic est, sed tantò clarior, quantò Sol est lucernâ splendidior. Ibi non est Sol ad lucendum per diem, sed Sol iustitiæ in sempiternam lucem. Plenum prorsus omni dulcedinè, dulce lumen, oculis delectabile: videre iustitiæ Solem, Deum & hominem hominis conditorem.

Quoniam damnatis opus est carere angusto, Regibus autem magno palatio, ideo magna est domus Dei, & ingens locus possessionis eius: magnus est, & non habet finem excelsus & immensus. Regnum Dei est maius omni fama, & omni laude melius: innumerabilius omni scientia, & omni gloria excellentius. Ibi deest omne malum, & adest omne bonum: ibi nihil, quod amatur, deest, sed quicquid desideratur, adest. Faciliùs possum dicere, quid ibi non sit, quàm quid ibi sit. Nulla ibi est mors, nullus morbus, nulla lassitudo, & nullus luctus: nulla ibi est fames, nulla indigentia, nullus aduersarius, & nulla peccati illecebra. Ibi vita est sine morte, & requies sine labore: summum gaudium sine tristitia, & summa charitas sine discordia: sine cura securitas, & sine deformitate formositas. Quàm felix

felix illa ciuitas, in qua iugis solennitas: & quam iucunda curia, quæ curæ prorsus nescia. Nec labor hic, nec senium, nec fraus, nec terror hostium, sed vna vox lætantium, & vnus ardor cordium, quia absterget Deus Apos. 219 omnem lachrymam ab oculis eorum. Ibi æterna salus abundat, & veritas regnat: ibi nec fallit quisquam, nec fallitur: inde nullus beatus eiicitur, & nullus miser admittitur. Ibi est certa securitas, secura tranquillitas, tranquilla iucunditas, iucunda felicitas, & felix æternitas in vita illa beatè sempiterna, & sempiternè beata.

Ibi præmium essentialè (quod est de beatitudinis essentialia, & sine quo anima non est verè beata) consistit in clara Dei visione. Et hoc fidei præmium est, quia quæ hic creduntur per fidem, illic videntur per speciem. Virumque autem interioris hominis munus est, quia Deus, qui in via per speculum in ænigmate à nobis spiritu cognoscitur, in patria facie ad faciem non corporeis oculis, sed spiritu videtur: sicut & Prophetæ, vbi corpore aberant, spiritu multa fieri viderunt: & per somnia sopitis exterioribus sensibus, dormientes multa spiritu cognoscunt. Et sicut in speculo solam rei imaginem, idque imperfectè videmus: ita & dum inuisibilia Dei per ea quæ facta sunt, quasi per imaginem hic cognoscimus, quasi per speculum ænigmaticè & obscure in Dei cognitionem deuenimus: ibi autem instat vultibus aduersis seinuicem aspicientium, facie ad faciem clare

Visio Dei
prima deus
animæ,

Speculum
in ænigmate.

Q

clare

Deus non videtur totaliter. Deus ab omnibus non videtur æqualiter.

clarè & nudè videbimus Deum: vnum quidem in substantia, trinum vero in personarum differentia. Quotquot ibi erimus, totam Dei essentiam simul videbimus: sed quia propter suam infinitatem nequit comprehendi totaliter, ideo ab omnibus non videbitur æqualiter, sed limpidiùs ab vno quàm ab altero spirituali visione videbitur, secundùm quod vnusquisque magis minùsue lumine gloriæ irradiabitur.

Simile.
Lumen gloriæ.

Sicut enim sol materialis (qui æqualiter sese repræsentat omnium oculis) non videtur sine emissionem luminis, vel radii sui in oculum hominis, tamen non omnes æqualiter vident & aspiciunt in illum, sed diuersimodè, secundùm quòd oculus magis minùsue est dispositus ad videndum: ita & humanæ mentis acies inualida in tam excellenti lumine Dei non figuratur, nisi à Deo per creatum infusumque gloriæ lumen fortificetur: sicut scriptum est, In lumine tuo videbimus lumen. Lumen diuinæ substantiæ, videtur in lumine gloriæ, quo naturale lumen intellectus, spiritualisque oculus plus minùsue eleuatur ad cognoscendum Deum, secundùm maiorem minorémue charitatem, quâ fertur in eum. Dei igitur species clariùs ab vno quàm ab altero videbitur, sicut eadem res de longè meliùs ab vno quàm ab altero discernitur, & eadem scriptura à diuersis legentibus diuersimodè intelligitur: quæ diuersitas non prouenit ex parte rei aut scripturæ, sed ex parte videntium & legentium dignoscitur prouenire.

Deus videtur clariùs ab vno quàm ab alio.
Simile.

Et quia Deus vbique est præfens per es-
 sentiam, ideo ibi non videbitur per distantiam: Deus non
videtur per
distantiam.
 sed vbicunq̄ue erit anima, ibidem Deum vide-
 bit per præfentiam. Deum videbit in fe, & fe
 in Deo: Deum in aliis, & alios in Deo. Mo- Deificatio
animæ.
 do quodam ineffabili à femetipfa deficiet &
 abibit, totaque in Dei fimilitudinem & trans-
 formationem transibit. Alioqui quo modo
 Deus omnibus erit, fi in homine aliquid de
 homine supererit? Manebit hominis substan-
 tia, sed in alia forma aliaq̄ue gloria. Sicut 1. Cor. 15.
Similla.
Gutta aquæ.
 enim modica aquæ gutta multo vino infusa, à
 fe tota deficit, viniq̄ue saporem & colorem in-
 duit. Ferrum candens pristina propriâque Ferrum
ignitum.
 forma exuitur, & igni fimillimum efficitur:
 Solis radio aër perfusus in eandem transfor-
 matur luminis claritatem: adeo vt non tam Aër sole ir-
radiatus.
 illuminatus videatur, quàm ipsum lumen: Et
 speculum radiis solaribus directè irradiatum,
 solis in fe recipit fimilitudinem, idq̄ue putares
 alterum esse solem. Ita etiam beati Dei cla- Speculum
sole irra-
diatum.
 ritate in intimis suis totaliter penetrantur
 sicq̄ue deiformes effecti in Dei fimilitudinem
 transformantur. Sic affici est deificari, sicut
 scriptum est, Ego dixi, dii estis: scilicet per par- Pfalm. 81.
 ticipationem, quia vnicus est Deus per essen-
 tiam: Vos ab eo deificati, ille vos deificans.
 Iterum alio loco, Cum apparuerit, fimiles ei 1. Ioan. 3.
 erimus, quoniam videbimus eum sicuti est. Item
 alibi, Vt per hoc efficiamini diuinæ confortes 2. Petr. 2.
 naturæ.

Et sicut videndo speculum, homo videt In Deo bea-
ti se vident,
 seipsum, & multa alia ibidem præfentia: ita &

beatus videndo Deum, simul & semel vnica
 visione videt seipsum: & omnia ad beatitudinis
 integritatem sibi necessaria. Videt bona ope-
 ra, qua hic peregit, de quorum singulis sin-
 gula gaudia concipit, nullum bonum manet
 irremuneratum, sed suum vnique merito
 reseruatum est primum. Dimissa sibi pec-
 cata sua videt, non ad suam confusionem, sed
 ad glorificandum magnam Dei misericordiam,
 per quam dum se à tanta miseria liberatum
 semper exultat, eam semper magnificat & ex-
 altat. Vnde enim Deo gratias agere deberet,
 nisi, vnde id faceret, in memoria haberet; Si
 ibi tanta est consolatio de remissis peccatis,
 quantum putas est gaudium de operibus bonis?
 Cùm singulorum conscientia singulis pateant,
 tamen non magis eum pudet suorum scelerum,
 quàm hominem pudet sanatorum vulnerum:
 nec magis quàm grandæuus erubescit, de iis
 quæ adhuc infans in cunis egit: sicut nec Pe-
 tro confusioni est negatio trina, nec Magdale-
 næ & aliis multis dimissa sibi peccata. Et li-
 cèt beatis sua gaudia abundè sufficiant, tamen
 vt de sua liberatione vberiores gratias Deo a-
 gant, ad videndum reproborum pœnas non
 loco, sed intelligentia, & in Deo visione ma-
 nifesta, egrediuntur, nec tamen iis vllò modo
 compatiuntur. Sic quippe eorum mentes æ-
 quissimo iudici inhaerent, vt omnino eis non
 libeat, quicquid à Dei voluntate discordat: quia
 vident Deum simpliciter velle reproborum da-
 mnationem, idè lætantur iusti, cùm Dei vident
 vindictam & iustitiam.

Bona opera.

Peccata.

Conscientia
 singulorum
 singulis pa-
 rent.
 Veracundia
 nulla de
 peccatis.
 Simile.

Inferni
 visio.
 Ab ipsis
 beatis.

Quòd

Quòd si Prophetæ, dum adhuc mortales essent, multa præterita, præsentia, & futura potuerunt cognoscere: quantò magis Deus, qui liberum & voluntarium est speculum, quæ, quibus & quando vult, potest representare: vnde plus sciunt etiam vetulæ in illa gloria, quam omnes Philosophi scire potuerunt in hac vita. Ibi cognoscunt quo modo pater filium sibi coæqualem genuit, & quòd ab utroque utriusque coequalis Spiritus sanctus processit, & quòd pater nec filium nec Spiritum sanctum tempore, sed origine præcessit. Quid ibi nesciunt, qui scientem omnia sciunt? aut quid non vident, qui videntem omnia vident? Semper libet eis Deum aspicere, semper habere, semper possidere, semper puro mentis intuitu videre gloriæ illius decorem, & regiæ potestatis honorem. Mirantur & deficiunt in illum, quem prospiciunt: fruuntur nec fastidiunt, quo frui magis sitiunt. Tantò à possidentibus magis desideratur, quantò à desiderantibus magis possidetur. Ex abundantissima plenitudine summi boni satiantur, & ex continuato desiderio fruitionis non satiantur, satietas simul est & esuries, illa indigentiam tollit, hæc fastidium excludit. Mille anni in fruitione Dei, tanquam dies hesternæ, quæ præterit.

In Deo beati multa cognoscunt.

Trinitatis cognitio.

Deus incessanter videtur.

Deus tam delectabilis est ad videndum, tam suavis ad habendum, & tam dulcis ad fruendum, ut continua eius visio nullum eis fastidium pariat, imò etiam quòd de ea in æternum securi sint ad eorum beatitudinem accedere:

Secura fruitio, secundus.

Deus finis
desiderio-
rum.

Securitas
beatorum.

cedat: Beatifica Dei fruitio sine fine, conti-
nua delectatio sine interruptione, æterna pos-
sessio sine amissione, & secunda tentio sine du-
bitatione spei succedunt: quia beati eo fruun-
tur, quo aliquando frui sperarunt. Tunc de-
mum satiantur eorum desideria, dum eis ap-
paret Dei gloria. Deus, qui finis est omnium
desideriorum, solus satiare potest corda eorum:
extra eum nihil queritur, quia in eo est, quic-
quid desideratur. Facti socii Angelorum, &
participes regni celorum, cum Christo Rege
regnant, & nihil concupiscendo omnia possi-
dent: sine auaritia diuites, & sine pecunia lo-
cupletes. Si dulciores sunt in hac vita lachry-
mæ penitentium, quàm omnes deliciae diui-
tum: si etiam hic tam iucundum est pro eo
fletu, quàm putas iucundum erit cum eo gau-
dere: Si caelestium gaudiorum tenuis quædam
de gustatio hic est adeò delectabilis, quantum
putas beati illic habeant sinceræ delectationis,
dum pleno ore gustant & vident, quàm sua-
uis est Dominus? Tantam summi boni frui-
tionem amittere non formidant, alioqui verè
beati non essent: æternæ illius ciuitatis æterna
sunt gaudia, vbi securi sunt de immarcessibili
sua gloria: quæ nec variabitur, nec labetur,
quia incommutabili pace potentur. Nullus
enim fortior superueniet, qui eos inuitos inde
eiiciet, nec Deus qui est summum bonum, iis
volet subtrahere seipsum: vt pote qui amoris
vinculo indissolubili eos amet plusquàm ii se-
ipsum, & ii Deum plusquàm seipsos.

Et

ET sicut aliud est aliquid videre, aliud possidere, aliud diligere: quia multa videmus, quæ non possidemus, & multa possidemus quæ non diligimus: ita etiam tres sunt dotes distinctæ, tria præmia & tres gloriæ: clara Dei visio, quæ succedit fidei: secura fruitio, quæ succedit spei: & perfecta eius charitas, quæ nunquam excidit, quia etiam in cælo persistit. Fidei & spei iam res ipsa, non quæ credatur & speretur, sed quæ videatur teneturque succedit. Charitas autem (quæ illis maior est) contemplata, quod credebat, & adeptæ, quod sperabat, non euacuatur, sed perficitur & augetur. Si credendo & sperando id ad eò diligimus, quod nondum videmus, & quò nondum peruenimus: quantò magis id diligemus, dum videbimus & eò peruenimus?

Charitas Dei, tertios.

Charitas nunquam excidit. 1. Cor. 13.

in illa charitatis plenitudine, præceptum illud de diligendo Deo ex toto corde, ex tota anima, & ex tota mente, adimplebitur: dum totus homo concupiscentiis carnalibus sicuti & nunc nullo modo præpeditus, totaliter & incessanter in Deum feretur: dum ineffabili quadam suavitate beati diligent Deum plusquam seipsos, & se inuicem tanquam seipsos.

Præceptum de diligendo Deo.

Omnes vna erit voluntas, quia ibi nulla erit nisi Dei voluntas: sicut non aliud volent quàm Deus volet, ita & quicquid nolent, Deus nolet: & sicut Deus potest, quicquid vult, per seipsum, ita & quicquid volent, poterunt per Deum. Vna Ecclesia, vna Christi sponsa, & vnum corpus sunt, quotquot ibi sunt. Quo modo autem caput à corpore, aut corpus dis-

Voluntas omnibus eadem.

Oculorum
concordia.

Premiorum
diuersitas.

1. Cor. 15.

crepabit à capite? sicut oculus vnus verti non potest, quò & alius non vertatur: ita & quicquid vnus voluerit, eò aliorum omnium voluntas conuertetur. Sicut etiam oculus non vellet esse manus, nec manus vellet esse oculus: ita etiam licet distent ab inuicem differentibus meritis, tamen singulis sua præmia sufficientia sunt, & iam perfecti amplius suis præmiis capere non possunt: vnusquisque beati capacitas est completa, nec quid vltra desiderat, intelligens se non vltra meruisse, imò etiam se vltra meritum accepisse. Alia est claritas solis, id est, Dei, qui est sol iustitiæ: alia claritas lunæ, id est, Mariæ virginis: alia claritas stellarum, id est, omnium beatorum tam Angelorum quàm hominum. Stella enim à stella, id est, electus ab electo differt claritate animæ & corporis: sicut stellæ diuersæ sunt claritatis in firmamento, ita & beati diuersas mansiones sortiuntur in regno. In domo patris nostri multæ sunt mansiones, id est, multæ præmiorum differentiæ & variæ dignitates. Sicut enim reprobis differenter puniuntur in inferis, ita electi differenter præmiantur in cælis. Aliqui Dei speciem clariùs contemplantur, in ipsa contemplatione delectabiliùs ea fruuntur: & in ipsa fruitione in eius amorem ardentius accenduntur quàm alii, secundum quòd plura aut maiora bona opera peregerunt quàm ipsi.

Inuidia ibi
nulla.

Nec tamen inferior inuidet superiori, sicut nec Archangelis inuidet Angeli, non est inuidia imparis claritatis, in quibus regnat vnitas charitatis. Quoniam singuli alios omnes si-

cut

cut seipſos diligunt: ideò bona ſingulorum, per
 charitatem fiunt omnium, & vnusquisque
 quod in ſe non habet, id ſe in alio accepiffe
 gaudet. Quantum igitur, putas, erit gaudium, Gaudium
 beatitudinis
 alienæ.
 in illa perfecta charitate innumerabilium An-
 gelorum & hominum? quia nemo minùs
 alium quam ſeipſum amabit, non aliter pro ſin-
 gulis alijs quàm pro ſeipſo gaudebit. Et cer-
 tè ſi aliquis alius, quem omnino ſicut teipſum
 diligeres: idem ſicut & tu haberet beatitudi-
 nis præmium, duplicaretur gaudium tuum,
 quia non minùs pro eo quam pro teipſo gau-
 deres. Si verò duo, tres, aut plures idipſum
 haberent, quo modo putas cor tuum, quòd de
 tanto ſuo bono vix caperet gaudium ſuum, ca-
 pax eſſet tot tantorumque gaudiorum? Quot
 igitur & quanta gaudia quiſque beatus habet,
 qui de Dei gloria plusquam de ſua gaudet? &
 de ſingulis, quos non minùs quàm ſeipſum amat,
 non minùs quàm de ſua gloria exultat? quòd
 ſi creaturæ capacitas caperet infinitum, ſin-
 gulorum profectò infinitum eſſet gaudium:
 immenſum tamen eſt, ineffabile & incompre-
 henſibile, ſecundùm capacitatem vnuscuſque
 animæ. Gaudet ſupra ſe de fruitione Dei, in-
 fra ſe de euafione inferni, intra ſe de ſua glo-
 rificatione & beatitudine. Quorum multitu-
 do hæreditatem illam, in qua cohæredes ſunt,
 non minuit, nec in vlllo anguſtiorẽ reddit:
 tanta eſt multis, quanta paucis: tanta ſingu-
 lis, quanta omnibus, quia omnibus vna eſt, in
 tota ſingulis: imò etiam tanto largior, quan-
 tò cohæredum multitudo eſt numeroſior.

Cæleſtem
 hæreditatem
 cohæredes
 non angu-
 ſtant.

Qs

Ibi

Christi gloria.

Mariæ Virginis gloria.

Angelorum Ordines.

Apostoli.

Ibi Christus Dominus & Deus noster, secundum Deitatem, qua Deus est, sedet ad Dei patris dexteram, id est, in gloria coæquali, in maiestate non dispari, in essentia consubstantiali, & in æternitate non posteriori. Secundum verò creatam humanitatem, id est, corpus & animam suam, etiam sedet ad Dei Patris dexteram, id est, in maxima post Deum gloria & beatitudine, in qua post Deum pulchrius, & iucundius est eum videre. Ibi beatissima Virgo Maria, in corpore & anima super omnes Angelorum choros sublimata, post filium suum in gloria est gloriosissima. Ibi beatorum spirituum alii superiores, alii inferiores per Dei sapientiam sunt constituti, & sub tribus Hierarchiis in nouem ordines distincti: non locorum differentiâ, sed virtutum & gratiarum distantia. Nam quos Deus creauit substantia magis subtiles & spirituales, intellectu magis perspicaces, & voluntatis facultate magis liberos & habiles, sicut aliis superiores creati sunt donis naturæ, ita & in gratia confirmati aliis superiores effecti sunt donis gratiæ. Quæ omnia inæqualiter insunt omnibus, quia superiores Ordines ea possident aliis excellentius: quibus respectu aliorum donorum perfectius sunt præditi, ab iis sunt Ordines denominati: Seraphim, Cherubin & Throni, Dominationes, Principatus & Potestates, Virtutes, Archangeli & Angeli: sed in vno Ordine non omnes sunt æquales, sicut & in Ordine Apostolorum & Martyrum alii sunt aliis excellentiores. Ibi iudex Apostolorum chorus. Ibi laudabi-

dabilis Prophetarum numerus. Ibi Martyrum Prophetar.
Martyres.
victor exercitus, ob certaminis & passionis co-
ronam laureatus: tantò illic lætior, quantò hic
pro Christi nomine duriùs afflictus. Ibi Con- Confessores.
fessorum constantia præmii sui perceptione con-
solata. Ibi triumphantes Virgines: quæ carnis Virgines
concupiscentiam subegerunt per continentiam.

Ibi turba magna, quam dinumerare nemo
potest, ex omnibus gentibus & tribubus & po-
pulis & linguis; qui omnes benedicunt Do- Laus Dei
vocalis.
Psalm. 149.
minum in omni tempore, semper laus eius in
eorum ore: exultationes Dei in gutture eorum,
Deum sine fine laudantium & dicentium, San- Isai 6.
ctus, Sanctus, Sanctus, Dominus Deus Sabaoth.
Ibi melodiæ sine fine cantantur, ibi melliflua
hymnorum organa semper audiuntur, ibi omnis
varietas in multiplici harmonia Deo concinitur.
Breuiterque in æterna illa beatitudine, qui est Beatitudo
Paradisi.
status bonorum omnium aggregatione perfe-
ctus, bona omnia suis contrariis sunt imper-
mixta, & vltimata consummatione perfecta.
Vnde tanta ibi est felicitas, & tanta pulchri-
tudo, tanta iucunditas & tanta iubilatio: vt si
illic non ampliùs quàm vnus diei mora lice-
ret manere, propter hoc solum innumerabiles
voluptatis dies hic deberes contemnere. Illi
comparata omnis aliunde suauitas dolor est, o-
nis iucunditas mœror: omne dulce amarum,
omne decorum fœdum, & quicquid aliud de-
lectare potest, molestum. Tanta ibi est Deo
obediendi suauitas & facilitas, quanta cum eo
regnandi viuendi que est felicitas.

Non-

Animarum
nondum est
perfecta glo-
ria.

Apocal. 6.

Esaiæ 61.

Resurgen-
tium corpo-
rum quanti-
tas.
Ephes 4.

Resurgen-
tium corpo-
rum inte-
gritas.

Nondum tamen beatarum animarum con-
summari potest beatitudo, perfici gloria & com-
pleri lætitia: adeò eas vrget naturale illud de-
siderium resurrectionis & corporum suorum
glorificationis. Homo nondum erit integer,
cui integra beatitudo detur, priusquam nume-
rus conseruorum & fratrum eius compleatur.
Ante resurrectionem stolas singulas acceperunt,
quia adhuc animæ solius perfruuntur beatitu-
dine: postea binas accepturi sunt, quando
etiam corporum vestientur incorruptione: In
terra sua duplicia possidebunt: quando cum
felicitate & requie animarum resurgent ad im-
mortalitatem & gloriam corporum.

Omnes in quacunque ætate fuerint mor-
tui, resurgent in virum perfectum, in mensu-
ram ætatis plenitudinis Christi. Non quidem
in mensuram staturæ eius: sed sicut Christus,
natus triginta duos annos & tres menses, in iu-
uentutis flore mortuus est & resurrexit: ita
etiam illi in eadem corporis & iuuentute &
mensura resurgent, quam circa eos Christi an-
nos homo naturæ perfectæ habere solet. Ille
qui de nihilo fecit, quod voluit, supplebit ma-
teriam quæ defuerit, aut eam per totum cor-
pus disperget, si in vna parte superabundaue-
rit enormiter. Nihil erit deforme, nihil inde-
corum, quia resurrectio damna reparabit cor-
porum, quibus æterna erit vita sine morte, &
perpetua iuuentus sine senectute: per tot sæ-
cula flos ille iuuentutis non violabitur, quia
corpora membris omnibus instaurata immar-
cessibili sanitate potentur. Tamen sicut Chri-
stus

Itus resurgens à mortuis, retinuit plagas suæ passionis: ita & martyres, in suo corpore martyrii sui habebunt cicatrices in quo nulla in-
 rit deformitas, sed martyrii in eo relucebit aureola & dignitas. Quæ quia non est de beatitudinis essentia, & sine ea adhuc anima esset verè beata: ideo ipsis est accidentale præmium, quod pro obiecto bonum habet creatum: sicut & corporis dotes, quæ sequuntur.

Martyrum cicatrices.

Norandum.

Accidentale præmium.

BEatorum corpora hic seminantur, & per naturam generantur in corruptione, surgent autem in incorruptione: quia incorruptibilia, impassibilia, & immortalia. Omnis fragilitas ac labes terrena ab iis euacuabitur, & in cælestem puritatem ac stabilitatem conuertetur: non enim cum summo bono, qui Deus est, malum aliquod esse potest. Vnde si etiam essent in inferno, non læderentur, sicut Ananias, Azarias, Misael in fornace ardenti non lædebantur, sicut etiam solis radius non comburitur aut secatur.

Impassibilitas, primadotus corporis.
 1. Cor. 15.

Daniel. 3.

SEminantur in ignobilitate, quia vilia, opaca, & sine omni honore, surgent autem in gloria: quia gloriosa, luminosa & translucida. Gloria animæ redundabit in corpus, sicut per crystallum solis relucet radius: vnde & secundum differentiam gloriæ animarum, differens erit claritas corporum: quæ tantò erunt sole clariora, quanta terrenis præstant cælestia. Simul & claritate fulgebunt, & puritate translucebunt. Ipsa etiam corporis harmonia omnium

Claritas secundadotus.

um

um oculis patebit, & vnusquisque erit conspicibilis alteri, sicut nunc non potest esse conspicibilis sibi ipsi. Quantus fulgor, quanta claritas, quanta pulchritudo erit in illa gloria, vbi innumerabilia erunt corpora gloriola?

Subtilitas,
tertia dos.

Corpus glo-
riosum om-
nia pene-
trat.

Corpora
vera erunt.

Sensus ex-
teriores.

Seminantur in infirmitate, surgent autem in virtute: quia subtilia, penetrabilia, & quicquid volent, euertere valentia. Per gloriam ita auferetur grossities corporum, vt nulla clausura, nullumque obstaculum possit impedire, quin liberrime omnia possint penetrare: sicut & solis radius pertansit vitrum. Cuius rei exemplum in corpore Christi præcessit: quod exiuit clauso Mariæ Virginis vtero, & clauso resurrexit sepulchro: quod ad discipulos suos clausis ianuis intrauit, & cælos sine eorum dilaceratione penetrauit. Sicut etiam anima nunc est cum suo corpore, & candens ferrum cum igne: ita & corpus gloriosum etiam cum non glorioso poterit esse. Corporum spirituum talis erit subtilitas, vt etiam in eis seruetur carnis & ossis veritas: nec corpora esse desistent, quæ spiritu viuificante subsistent. Quoniam vera erunt corpora, non vana aut phantastica: tangi poterunt & impellenti resistere: latere etiam poterunt, quia per subtilitatem spiritualis potentiaæ humani tactus organum poterunt penetrare. Sicut anima ibi habebit suos sensus interiores, ita & corpus habebit suos sensus exteriores. Visus reficietur in contemplatione Christi humanitatis: & auditus, in audienda melodia laudis Dei vocalis: in

Deo

Deo anima tanta delectatione inebriabitur interiorius, vt delectari non indigeat in aliis sensibus exterioribus. Deus etenim erit omnia in omnibus, erit speculum visui, cythara auditui, mel gustui, balsamum olfactui, & flos delectabilis tactui.

Seminantur corpora animalia, quia graua & Agiliras
 tarda ad exequendum animæ desideria; quarta dos.
 surgent autem spiritualia, non quòd vertantur in spiritum, aërem aut ventum (spiritus Luc. 24.
 enim carnem & ossa non habet) sed quia instar spiritûs agilia erunt, leuia & velocia, nec magis ad deorsum quam ad sursum procliuia. Caro spiritui seruiens spiritualis dicitur, quia spiritui summa obtemperandi facilitate subditur, vbi enim volet spiritus, statim ibidem erit & corpus. Quam citò sol oriens occidentem suo radio tangit, & visus sursum respiciens stellas pertingit: quanta etiam velocitate Angeli & anima seipsos mouent sine corpore, tam velociter anima poterit corpus suum de cælo ad terram, & de terra ad cælum mouère. In quo motu non fatigabitur: & quia subtile erit, propter medii resistantiam non retardabitur. Imò etiam quicquid voluerit, mouere aut euertere poterit: nec in eo maiori laborabit Fortitudo beati.
 conatu, quàm nos modò in oculorum motu. quocunque iuerit, semper æquè felix erit, quia Deum semper præsentem habebit. Tanta agilitas grata erit & iucunda, non quòd sit ei necessaria, aut quòd adsit propter indigentiam, sed tantum ad nobilitatis suæ ostensionem: sicut

&

& nos non vtimur omnibus perfectionibus quas habemus, & quas habere gaudemus.

Psalm. 30.

Paradisi
gaudia in-
comprehen-
sibilia.

1. Cor. 2.

Quàm magna multitudo dulcedinis tuæ, Domine, quam præparasti timentibus te? ô quantum nos amas, qui nos miseros ad tantam gloriam reseruas? Gloriosa dicta sunt de te, ô ciuitas Dei, tamen possibilis mihi esset omnes stellæ cæli numerare, totumque mare in paruo vase comprimere, quàm minimam partem beatitudinis vnius animæ exprimere. Eius tot & tanta sunt gaudia, vt omnes arithmetici non possent ea numerare, nec omnes geometræ mensurare, nec omnes Rhetores ea sermone explicare. Non solum eloquii nostri excedit facultatem, sed etiam intelligentiæ nostræ capacitatem: veriùs cogitatur, quàm dicitur, & veriùs est quàm cogitatur: quicquid de ipsa cogitare aut æstimare potest, minùs ipsa est, quia oculus non vidit, nec auris audiuit, nec in cor hominis ascendit, quid præparauit Deus diligentibus se. Fide non capitur, spe non attingitur, charitate non comprehenditur, quia omnia desideria & vota transgreditur: acquiri potest, æstimari non potest: plus enim illic est adeptura charitas, quàm fides credidit, & spes desiderauit, maiora sunt Dei præmia, quàm Sanctorum desideria. Tanta siquidem est dulcedo cælestis patriæ: vt si vna eius guttula in infernum deflueret, totam damnatorum amaritudinem dulcoraret: si Deus in inferno à damnatis videretur, infernus in amenissimum paradysum conuerteretur. Ex hoc euidenter ostenditur, quantum & quale bonum.

num Deus est, quòd nulli ab eo recedenti bene est.

Redeamus tandem ad nos, & quasi de caelo descendentes paulisper nostra videamus. Putamúsne, in domum Domini ibimus? quid sumus, vt illuc eamus? mortales & abiecti, terra & cinis: sed qui promisit, Pater noster est, & Deus omnipotens. Nonne potest facere Angelum ex homine, qui fecit hominem ex pulvere: vita homines, sed spe Angeli sumus, quibus in patria similes & æquales erimus. Mercator dum quidquam emit, & iam aliquod pignus recepit: tametsi merces suas nondum habeat, eas tamen iam se habere reputat. Deus pater suam nobis gloriam promisit, in pignus & arrabonem interim, & filium suum nobis in Eucharistia dedit, & sanctum suum Spiritum cordibus nostris infudit: illic reuelata facie lætiùs & securiùs eundem videbimus, quem hic in Sacramento fructuosius & mirabiliùs sumimus. Tu verò illuc peruenire desperas, & paternæ hæreditatis promissionem non expectas? nihil tibi grauiùs & molestius, quàm afflictionem sæculi prætereuntis perferre, & ad mentis tuæ releuationem gaudia murationis non sperare.

Ipsa spes peregrinationi est necessaria, ipsa est, quæ consolatur in via; viator enim, qui ambulando laborat, ideo laborem patienter tolerat, quia tandem peruenire sperat: tolle ei spem perueniendi, continuò franguntur vires ambulandi. Medicus expromit ferrum ad se-

R canda

Speranda
beatitudo.

Arrabo bea-
titudinis,

Psal. 86.
Desperatio-
ne nihil mo-
lestius.

Spes viato-
rum neces-
saria.
Simile.

canda vulnera: & dicit ei quem secturus est, patiens esto, sustine, tolera. In doloribus exigit patientiam, sed post dolores promittit sanitatem: ægrotus autem nisi sanitatis spem sibi proponeret, in dolore quem patitur, deficeret. In agone positus spes coronæ vulnerum mitigat dolorem, ita & iugum Domini portantibus spes gloriæ miram parit consolationem: animum in Deum erigit, & mala, quæ exterius tolerat, interiùs non sentit.

Spes temporalium fallax.

Spes de Deo serax.

Eccl. 12.

Non paruam iucunditatem affert spes, cuius postea erit res: Temporalia non habita angunt, habita autem vilescunt. Amas uxorem non ductam, sed adhuc ducendam, & fortè ducenda amatur, quæ ducta odio habebitur: quare hoc? quia certè talis non apparuit ducta, qualis ab animo pingebatur ducenda, Deus autem qui amatur absens, non vilescit præsens: plus de eo inuenit adeptio, quàm de eo formabat cogitatio: plus amabimus, dum eum viderimus, si eum potuimus amare, antequam videremus: ardentius diligitur adeptus, quam desideratus. Nisi priùs ametur, postea non habebitur: porrò si amatur, non ideo habetur, necesse enim est, vt super omnia diligatur. Vanitas vanitatum & omnia vanitas, quam magna est miseria creatorem amittere pro creatura. Huius mundi sequi naufragium, & non magis ad Dei Sanctorumque eius conuolare contubernium: vacarèque & videre, quàm suavis est Dominus, & quàm magna multitudo dulcedinis eius. Si considerares, quæ & quan-

quanta tibi promittuntur in cælis, vilescerent tibi omnia, quæ habentur in terris.

Cur igitur, frater charissime, in cælum non curris? Vbi Deum sine fine videbis, sine amissione possidebis, & sine fastidio amabis? Magnus numerus parentum, fratrum, sororum & amicorum tuorum te illic expectat, frequens & copiosa turba illic te desiderat: iam de sua beatitudine securi, & de tua salute solliciti. Quorum societate ne priueris, omnia tibi agenda sunt, non est onerosum, si attenderis. Tantùm age pœnitentiam, & appropinquabit tibi regnum cælorum: quò nos perducatur, qui sine fine viuunt & regnant. Amen.

*SEXTÆ PARTIS
CONCLUSIO.*

OB hæc & multa alia, quæ in hanc sententiam dici poterant, planè vides, frater charissime, quam bonus est Deus, & quam facilis peccata remittere: quanta apud eum est misericordia, & peccatis redemptio copiosa. Cuius bonitatis diuitias considerans Psalmista, Deum non solum dixit misericordem, sed eum ipsam vocauit misericordiam. Tu Deus (inquit) susceptor meus es, Deus meus misericordia mea. Perpende diuinæ pietatis sinum, considera apertum tibi diuinæ misericordiæ gremium, & noli desperare, noli teipsum deicere, noli mœrere deficere, patet tibi ara misericordiæ, & tu te vertis ad vincula dementiæ?

R 2 ape-